

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.5.201](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.201)

УДК: 336.6

*В. С. Дяченко,
аспірант кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна
ORCID ID: 0000-0002-9963-362X*

*К. П. Черненко,
к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів і кредиту,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна
ORCID ID: 0000-0002-2233-308X*

ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*V. Diachenko
Postgraduate student of the Department of Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine
K. Chernenok*

*PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Finance and Credit,
Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine*

ASSESSMENT OF THE LEVEL OF FINANCIAL SECURITY IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF A PUBLIC HEALTH CARE INSTITUTION

У статті досліджено сутність поняття «фінансова безпека» підприємства у сучасній науковій літературі, яке характеризує рівень конкурентоспроможності підприємства, ризик його банкрутства, його фінансову стійкість та фінансовий стан. Визначено та проаналізовано основні показники фінансового стану комунального некомерційного підприємства «Обласна офтальмологічна лікарня» Миколаївської обласної ради (показники ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності і ділової активності) із метою виявлення основних проблем, що загрожують фінансовій безпеці підприємства. Встановлено, що загальний фінансовий стан КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР можна вважати стійким, рівень фінансової безпеки підприємства можна охарактеризувати як достатньо високий. Окреслено основні рекомендації щодо поліпшення рівня фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР. Для покращення існуючого фінансового стану та рівня фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, можна порекомендувати: направити курс політики підприємства на зменшення обсягу власних поточних зобов'язань через стимулювання нарощування обсягу грошових коштів та поточних фінансових інвестицій; провести належні ефективні зміни у вартості послуг підприємства.

The issue of financial security of a medical institution becomes significantly relevant during the reform of the industry, which brings new challenges and opportunities for businesses and the state. The article is devoted to the financial security of the medical institution in the context of changing the principles of financing its activities. The essence of the enterprise «financial security» in the modern scientific literature is investigated in the article. Financial security characterizes the level of competitiveness of the enterprise, the risk of its bankruptcy, its financial stability and financial state. The methodology of the study is based on the methods of coefficient and structural analysis. The main indicators of financial state of communal non-profit enterprise “Regional Ophthalmological Hospital” of the Mykolayiv Regional Council (indicators of liquidity, financial stability, profitability and business activity), have been analysed in order to identify the main problems that threaten the financial security of the enterprise. It is established that the general financial state of communal non-profit enterprise “Regional Ophthalmological Hospital” can be considered as stable, and therefore – the level of financial security of the enterprise can be described as quite high. The company's activities can now be considered liquid (liquidity is increasing during the study period), as well as the company now has enough funds and opportunities to pay off current liabilities. The main problem of the institution is low cash flow from operating activities, which threatens profitability. The main recommendations for improving the financial security of communal non-profit enterprise «Regional Ophthalmological Hospital» are outlined. The main recommendations for improving the existing financial state and level of financial security of communal non-profit enterprise «Regional Ophthalmological Hospital» are: direct the policy of the enterprise to reduce its current liabilities by stimulating the growth of cash and current financial investments; make appropriate effective changes in the cost of enterprise services.

Ключові слова: фінансова безпека; фінансовий стан підприємства; фінансові показники; ліквідність; фінансова стійкість; ділова активність; рентабельність; комунальне некомерційне підприємство.

Key words: financial security; financial state of the enterprise; financial indicators; liquidity; financial stability; business activity; profitability; communal non-profit enterprise.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні в умовах мінливого ринкового середовища, постійних законодавчих змін, нестабільних темпів зміни курсу національної валюти та інфляції – оцінка рівня фінансової безпеки відіграє для кожного українського підприємства важливу роль у забезпеченні підтримання стабільності процесу провадження його діяльності. Ця ситуація стосується і підприємств (закладів) охорони здоров'я України, на рівень фінансової безпеки яких негативно впливає і хронічно недостатній обсяг бюджетного фінансування медичної галузі, що в свою чергу, гальмує модернізацію вітчизняної медицини. Саме тому, за таких умов, питання оцінки рівня фінансової безпеки саме закладів сфери охорони здоров'я України (порівняно з підприємствами іншої галузі) стоїть особливо гостро, а тому – є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Чимало вітчизняних вчених присвятили свою діяльність дослідженню питань, пов'язаних із оцінкою фінансової безпеки підприємств, які зокрема, висвітлено у працях: Н.В. Бондарчук, Ю.В. Лаврова, В.П. Ніколаєнко, О.М. Савицької, А.Ю. Мішина та С.В. Мішиної, тощо.

Втім процес реформування сфери охорони здоров'я триває, **тож метою цієї статті**, окрім розкриття сутності та оцінки фінансової безпеки закладу охорони здоров'я, є – надання рекомендацій щодо підвищення її рівня.

Виклад основного матеріалу. Одним із найбільш важливих завдань будь-якого підприємства (незалежно від сфери його діяльності та масштабів) постає забезпечення належного рівня фінансової безпеки, який свідчить про рівень конкурентоспроможності підприємства, ризик його банкрутства, його ринкову позицію та сталість розвитку відповідно до результатів господарської діяльності, фінансовий стан і фінансову стійкість, тощо. Дослідженню змісту поняття «фінансова безпека підприємства» було присвячено чимало наукових праць сучасних вітчизняних вчених у сфері економіки та фінансів. Найбільш цікаві погляди вчених на сутність поняття «фінансова безпека підприємства» представлені у табл. 1.

Таблиця 1.

Підходи до розуміння змісту поняття «фінансова безпека підприємства» у сучасній науковій літературі

Сутність поняття «фінансова безпека підприємства»	Джерело
Стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів, що виражений у найкращих значеннях інформаційних та фінансових показників: ліквідності, платоспроможності, ділової активності підприємства, рентабельності його капіталу і структури цього самого капіталу, тощо	[1, с. 101–111]
Складова частина економічної безпеки підприємства, яка характеризується існуванням такого фінансового стану підприємства, основними характерними рисами якого є наступне: стійкість до загроз; здатність забезпечувати реалізацію фінансових інтересів, місії та завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; спрямованість на сталий розвиток; збалансованість фінансових інструментів	[4, с. 127–130]
Стан фінансової захищеності і забезпеченості бізнес-процесів, що сприяє запобіганню або попередженню внутрішніх й зовнішніх фінансових загроз та дозволяє забезпечити стабільне функціонування підприємства із мінімальними фінансовими втратами для нього	[5, с. 162–172]
Сукупність кількісних і якісних характеристик рівня фінансового стану підприємства, при якому забезпечена збалансованість і захист його пріоритетних фінансових інтересів від загроз/чинників різного характеру, а також фінансова підтримка сталого розвитку підприємства в поточному і перспективному періодах	[10, с. 315–319]
Це такий фінансовий стан підприємства, який характеризується, по-перше, збалансованістю і якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, що використовуються підприємством; по-друге, стійкістю до внутрішніх та зовнішніх загроз; по-третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів для безперервної успішної діяльності та сталого розвитку підприємства	[3, с. 172–181]
Гранична умова стабільності та стійкості фінансового стану підприємства, яка у повній мірі забезпечуватиме захищеність фінансово-економічних інтересів та реалізацію його стратегії за умов впливу внутрішніх та зовнішніх загроз	[2; 7]

Таким чином, згідно до наведеної інформації у табл. 1, можна зробити висновок, що вченими «фінансова безпека підприємства» розглядається у тісному зв'язку із «фінансовим станом» підприємства, відповідно до якого:

– фінансова безпека розглядається як певний фінансовий стан підприємства, що визначається здатністю суб'єкта господарювання ефективно проваджувати свою підприємницьку діяльність та ефективно використовувати фінансові ресурси таким чином, щоб у повній мірі захищати власні фінансово-економічні інтереси від негативного впливу внутрішніх та зовнішніх загроз;

– фінансова безпека розглядається як характеристика стану справ на підприємстві відповідно до аналізу: показників фінансового стану підприємства (ліквідності, платоспроможності, ділової активності, тощо); рівня стійкості підприємства до загроз та його здатності забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів, місії, завдань і стратегії діяльності; ступеня захищеності фінансових інтересів підприємства та збалансованості його фінансово-інвестиційних інструментів; можливого ризику банкрутства підприємства і його здатності успішно проваджувати власну підприємницьку діяльність у тривалому періоді, тощо.

Оцінка та аналіз рівня фінансової безпеки у системі управління підприємством, буде проводитися на прикладі комунального закладу охорони здоров'я – КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, яке є провідним підприємством із надання різноманітних послуг офтальмологічної допомоги населенню міста Миколаєва та усієї Миколаївської області. Більш детально, організаційно-економічна характеристика й основні відомості про підприємство наведені у табл. 2.

Таблиця 2.
Основні відомості про КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР

Код за ЄДРПОУ:	05483291
Повне найменування:	Комунальне некомерційне підприємство «Обласна офтальмологічна лікарня» Миколаївської обласної ради
Скорочене найменування:	КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР
Дата проведення державної реєстрації:	29.06.1999
Форма власності:	Комунальна власність (власність територіальних громад)
Власник і засновник:	Миколаївська Обласна Рада
Статутний капітал, грн.	12 302 500 грн.
Середня кількість працівників	163 особи
Основна мета діяльності	Забезпечення медичного обслуговування населення шляхом надання йому медичних послуг у порядку та обсягах, установлених чинним законодавством України; надання пацієнтам на безоплатній і платній основі послуг третинної й високоспеціалізованої стаціонарної та амбулаторної медичної допомоги
Офіційний сайт	https://ool.mk.ua
Джерела формування майна та коштів підприємства	
Комунальне майно, передане підприємству (КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР); кошти місцевого бюджету; власні надходження підприємства; кошти від здачі в оренду майна (дохід від оренди приміщень); медична субвенція; кошти, одержані від надання медичних офтальмологічних послуг; цільові кошти та кошти, що отримані за договорами з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення; кредити банків, а також інші джерела фінансування, що не заборонені чинним законодавством України	

Першою групою показників, за яким буде проаналізований фінансовий стан та рівень фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, є показники ліквідності, які характеризують спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів відповідно до обсягу поточних зобов'язань.

Показники ліквідності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР та їх розрахункові значення за I-III квартали 2020-го року представлені у табл. 3.

Таблиця 3.
Показники ліквідності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР

Показник	Формула розрахунку	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	Відхилення (III кв. до I кв.)
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	1195/1695	0,69	0,675	0,76	+0,07
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	(1195-1100)/1695	0,43	0,32	0,47	+0,04
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	(1160+1165)/1695	0,02	0,30	0,45	+0,43
4. Власні оборотні кошти (ВОК)	1195-1695	-305	-1214,9	-1060	-755
5. Коефіцієнт забезпеченості ВОК	(1195-1695)/1195	-0,43	-0,92	-0,60	-0,17

Таким чином, відповідно до результатів розрахункових значень показників ліквідності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР за I-III квартали 2020 рік можна зробити висновок, що діяльність підприємства нині можна вважати ліквідною (позитивним є зростання значень показників ліквідності протягом досліджуваного періоду), а також, що у підприємства нині достатньо засобів і можливостей для погашення його власних поточних зобов'язань (що свідчить про достатню забезпеченість підприємства власними коштами). Єдиною проблемою підприємства – є наявність від'ємного значення власного оборотного капіталу (ВОК) впродовж усього досліджуваного періоду. Для досягнення додатного значення ВОК підприємству потрібно або направити свою політику на зменшення обсягу власних поточних зобов'язань, або направити її на стимулювання нарощування обсягу грошових коштів та поточних фінансових інвестицій (ПФІ).

Наступною групою показників, за якими буде проаналізований фінансовий стан та рівень фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня», є показники фінансової стійкості, які характеризують рівень фінансової незалежності та платоспроможності підприємства. Показники фінансової стійкості КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР та їх розрахункові значення за I-III квартали 2020-го року представлені у табл. 4.

Таблиця 4.
Показники фінансової стійкості КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР

Показник	Формула розрахунку	Норматив	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	Відхилення (III кв./ I кв.)
1. Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	1495/1900	$\geq 0,5$	0,941	0,858	0,847	-0,094
2. Коефіцієнт фінансової стабільності	(1495+1595)/1900	$\geq 0,6$	0,977	0,890	0,874	-0,103
3. Коефіцієнт фінансового ризику	(1595+1695)/1495	$\leq 1,0$	0,062	0,166	0,181	+0,119
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	ВОК/1495	≥ 0	-0,018	-0,079	-0,068	-0,050

Таким чином, за результатами розрахунків значень показників фінансової стійкості КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР за I-III квартали 2020 р., можна зробити такі висновки:

– значення коефіцієнтів автономії (фінансової незалежності) та фінансової стабільності – є значно більшими за нормативні значення впродовж усього досліджуваного періоду, що свідчить про високий ступінь фінансової незалежності та фінансової стабільності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР. Але, незважаючи на це, тенденція зменшення значень цих показників впродовж 3-х кварталів 2020 р. є негативною, оскільки ж свідчить про зростання ступеня фінансової залежності й фінансової нестабільності підприємства (але, поки що, ці зміни є вкрай не суттєвими);

– наявність сталого зростання коефіцієнту фінансового ризику викликане зростанням обсягу позикових коштів КНП «Обласна офтальмологічна лікарня». Проте, як і випадку попередніх двох коефіцієнтів фінансової стійкості, значення коефіцієнту фінансового ризику (які є стало меншими за нормативні) свідчать про наявність досить низького ступеня фінансової ризиковості діяльності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» (незважаючи на несуттєве зростання значень коефіцієнту, які залишаються на допустимому рівні і від того – не є критичними);

– від’ємні значення коефіцієнту маневреності власного капіталу впродовж досліджуваного періоду I-III кварталів 2020-го року можна пояснити наявністю сталого від’ємного значення власного оборотного капіталу (ВОК) КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, який застосовується при розрахунку самого коефіцієнта.

Тож, із представлених результатів аналізу можна зробити висновок, що КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» має досить високий рівень фінансової стійкості, але який, в той же час, зазнав несуттєвого погіршення за період I-III кварталів 2020 р. (яке не є критичним і таким, що може загрожувати існуванню підприємства у коро- та середньостроковому періодах).

Останньою групою показників, за якою буде проаналізований фінансовий стан та рівень фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, є – показники рентабельності та ділової активності, які характеризують рентабельність діяльності підприємства (відповідно до оцінки рівня його прибутковості по відношенню до інших фінансових показників) і швидкість обороту його коштів (у рамках оцінки тривалості обороту заборгованостей підприємства) відповідно. Показники рентабельності та ділової активності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР і їх розрахункові значення за I-III квартали 2020-го року представлені у табл. 5.

Таблиця 5.
Показники ділової активності і рентабельності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР

Показник	Формула розрахунку	Норматив	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	Відхилення
Показники рентабельності						
Коефіцієнт рентабельності активів	$(2350/1900) \times 100\%$	≥ 0	-	-0,065	-0,020	+0,045
Коефіцієнт рентабельності діяльності	$(2350/2000) \times 100\%$	≥ 0	-	-0,387	-0,047	+0,340
Коефіцієнт рентабельності продукції	$(2350/2050) \times 100\%$	≥ 0	-	-0,299	-0,044	+0,255
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$(2350/1495) \times 100\%$	≥ 0	-	-0,076	-0,024	+0,052
Показники ділової активності						
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	2000/дебіторська заборгованість	Збільшення	-	485,06	614,02	+128,96
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, дні	360 / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Зменшення	-	0,74	0,59	-0,15
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2000/кредиторська заборгованість	Збільшення	-	1,549	3,446	+1,897
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, дні	360 / Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Зменшення	-	232,4	104,4	-128,0

Таким чином, отримані результати розрахункових значень показників рентабельності і ділової активності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР за I-III квартали 2020 р., свідчать про таке:

– покращення боргової безпеки підприємства і підвищення рівня ефективності його боргової політики, про що свідчить тенденція до зменшення тривалості обороту дебіторської та кредиторської заборгованостей. Тобто, політику погашення боргів КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР можна вважати ефективною та й такою, що створює йому позитивний імідж перед його кредиторами та інвесторами;

– покращення загальної рентабельності підприємства у порівнянні III кв. та II кв. 2020 р. (про що свідчить позитивна динаміка значень усіх показників рентабельності підприємства). Але, загалом, поточний рівень рентабельності КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР не можна вважати достатнім через наявність від’ємних значень (які, в свою же чергу, викликані наявністю від’ємного значення обсягу чистого прибутку підприємства). Така ситуація спровокована перевищенням обсягу собівартості продукції над обсягом отриманого підприємством чистого доходу від її реалізації (із-за чого підприємство отримує збитки вже на стадії розрахунку валового прибутку). Вирішення цієї проблеми можливе шляхом змін у ціновій політиці самого підприємства або – через збільшення обсягу отримання інших можливих доходів підприємства.

Висновки. Таким чином, після проведеного дослідження було встановлено, що загальний фінансовий стан КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР можна вважати стійким, а від того, рівень фінансової безпеки самого підприємства можна охарактеризувати як – достатньо високий. На сьогоднішній день, для покращення існуючого фінансового стану та рівня фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, можна порекомендувати здійснити такі заходи: направити курс політики підприємства на зменшення обсягу власних поточних зобов’язань через стимулювання нарощування обсягу грошових коштів і ПФІ; провести належні ефективні зміни у вартості послуг підприємства завдяки застосуванню таких інструментів: збільшення «диференціації» (різниця у вартості) послуг лікарів-офтальмологів консультативного та оглядового характеру в залежності від категорії лікаря-офтальмолога, розроблення «абонементу пацієнта» на користування офтальмологічними послугами медичного закладу, удосконалення асортименту існуючих послуг КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР через створення нових офтальмологічних послуг для стимулювання залучення молодих сімей до користування послугами медичного закладу, тощо. Зазначені пропозиції і рекомендації у перспективі на практиці обов’язково мають позитивно вплинути на розвиток та модернізацію медичного закладу, що відповідно має позитивно позначитися і на – зростанні рівня фінансової безпеки КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР та покращенні його фінансового стану.

Список літератури.

1. Ареф'єва О.В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки. *Актуальні проблеми економіки*. 2009. №1. С. 101-111.
2. Бондарчук Н.В. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та необхідність її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>
3. Картузов Є.П. Визначення фінансової безпеки підприємства: поняття, зміст, значення і функціональні аспекти. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. №8(134). С. 172-181.
4. Лаврова Ю.В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. №29. С. 127-130.
5. Мішин А.Ю., Мішина С.В. Система експрес-моніторингу фінансової безпеки підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 1(163). С. 162-172.
6. Ніколаєнко В.П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. №6. С. 180-191.
7. Орлик О.В. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його основні складові. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2015. №2. С. 222-232.
8. Офіційний сайт КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, URL: <https://ool.mk.ua>
9. Савицька О.М. *Особливості методології оцінювання ефективності та результативності в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства*. Сучасні підходи до управління підприємством: зб. тез. Київ: КІП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 152 с.
10. Шабатура Т.С., Крюкова І.О. Теоретичні підходи до визначення дефініції «фінансова безпека підприємства». *Інноваційна економіка: всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2012. №9(35). С. 315-319.

References.

1. Aref'ieva, O.V. (2009), "Economic bases of financial component formation of economic security", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 1, pp. 101-111.
2. Bondarchuk, N.V. (2016), "The essence of financial and economic security of the enterprise and the need to ensure it", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>
3. Kartuzov, Ye.P. (2012), "Definition of financial security of the enterprise: concept, content, meaning and functional aspects", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 8 (134), pp. 172-181.
4. Lavrova, Yu.V. (2010), "The mechanism of ensuring financial security of the enterprise", *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 29, pp. 127-130.
5. Mishyn, A.Yu. and Mishyna, S.V. (2015), "Express-monitoring system of financial security of the enterprise", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 1 (163), pp. 162-172.
6. Nikolaienko, V.P. (2016), "Comprehensive assessment of the financial condition of the enterprise", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 6, pp. 180-191.
7. Orlyk, O.V. (2015), "The mechanism of financial and economic security management of the enterprise and its main components", *Finansovo-kredytna diial'nist': problemy teorii i praktyky*, vol. 2, pp. 222-232.
8. The official site of KNP "Oblasna oftal'molohichna likarnia" MOR (2021), [Online], available at: <https://ool.mk.ua> (Accessed 05 May 2021).
9. Savyts'ka, O.M. (2019), "Features of the methodology for evaluating the effectiveness and efficiency in the management of financial and economic activities of the enterprise", *Suchasni pidkhody do upravlinnia pidpryemstvom* [Modern approaches to enterprise management], Vyd-vo Politekhnikha, Kyiv, Ukraine.
10. Shabatura, T.S. and Kriukova, I.O. (2012), "Theoretical approaches to the definition of financial security of the enterprise", *Innovatsijna ekonomika: vseukrains'kyj naukovo-vyrobnychyj zhurnal*, vol. 9 (35), pp. 315-319.

Стаття надійшла до редакції 11.05.2021 р.